Մանզումէի Էֆքեար
ՄԻՒՆԱՏԻՒ
ՈՒՄՈՒՐԸ ՔՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԱՑԻՐԷ

Մանզումէի Էֆքեար սէնէլիք 300 Ղուրուշ վէ-րիլիր, սէնէվի գըյմէթի իսթանպօլ իչին 250 ղրշ վէ ալթը այլըղը 125 ղրշ վէ թաշրալար իչին փօսթա փարասը էքլէնէք օլարագ, սէնէվի գըյմէթի սաղ մէճիտ 250 վէ ալթը այլըղը տախի 125 ղրշ տըր։
Վէ պէհէր Ղուրուշտուր 40 փարատա սաթըլըր։

Կազէթէյէ կէօնտէրիլէճէք մէքթուպլար ... իլէ, ... Ղ. 28 ...

Սէլթիգինճի սէնէ — ١٢٩٠ րէպիւլ էվվէլ ٢٦ — 1873 ՄԱՅԻՍ 11 ՃՈՒՄԱ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 23 — ՆՈՒՄԷՐՕ 2196

ԻԼԱՆԱԹ
LOYD SUISSE
ԼՕՅՏ ՍՈՒԻՍ
ՍԻԿՕՒՐԹԱ ԳՕՄՓԱՆԵԱՍԸ
ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՊԷՔՄԷՋ

Մէզքիւր գումբանեանըն իսթանպօլտաքի աճէնթօլարը, գարա, տէնիզ վէ չայ իւզէրինտէ մալլէր սիգուրթա թութմաեա րուխսաթլըտըր վար տըր։

Պու պապտէ թաֆսիլաթ մալումաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, ատրէսլէրի իմզալարը միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ — ճէնէրալ աճէնթօ — Գարանթինա սօգ. Ն. 2
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՊԷՔՄԷՋ — Աճէնթօ — Պաղչէ գաբու իսթանպօլ (Անաթօլի)

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°.9

VICHY

Իտարէ, Բարիզ, 22, պուլվար Մօնմարթր

GRANDE GRILLES սուեու — գանսըզլըղը, եէմէյի հազմ իթմիրէն ազալարը մախսուս խասթալըգլարը, գարաճիյէր վէ տալագ չիշի, ինսանըն միզաճուտինտէ օլան ալէաթլարըն իզալէմէսի, վէ գարաճիյէրին իչինտէ զուհուր իտէն թաշլարը տէֆ իտէր։

ՕՊԻԹԱԼ սուեու — Եէմէյի հազմ իթմիրէն ազալարը մախսուս խասթալըգլարը, միտէ ազըրլըղը, կիւճ հազմ իթմէք, աննոիրմէսէզլիք, միտէ ազըրլըղը տէֆ իտէր։

ՍԷԼԷՍԹԷՆ սուեու — Պէօպրէք խասթալըղը, խարագըն թօբլանտըղը մահէլլ ազըրը, խարարըն թօբլանտըղը ալանըն իչինտէ օլան կէրէք թաշ վէ կէրէք գում, տամլա, վէ չէքէր իլլէթինի տէֆ իտէր։

ՀՕԹՐԻՎ սուեու — Պէօպրէք խասթալըղը, պէլ խասթալըղը, խարար գապըընըն իչինտէ օլան թաշ վէ գումը, տամլաեը, չէքէր իլլէթինի, վէ խարարըն թօբլանտըղը մահէլլ խասթալըղընը տէֆ իտէր։

Շիշէլէրին իւզէրինտէ հէր պիր բունարըն խամի պուլունմասընա տիգգաթ օլունմալը։

Պալեատէ իչար օլունան Վիշի գապլըճալարընըն սուլարը պուլունուր, Վէյլիչինին վէ գումբանեասընըն, վէ Մ. Մանինինին էճզախանէլէրինտէ, վէ քեաֆֆէյի բագգալլարտա։

PILULES ANTIGONORRHIQUES
DU PROFESSEUR
D.P.C. PORTA

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Էրքէք վէ գարըլարտա պիր նէվի խասթալըղ օլան նէֆիս ազմասընը քէօքինտէն քեսէր։

Մէզքիւր հապլար, Եվրոպանըն մէշհուր հէքիմլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻՉԻՆ ՍԻԿՕՒՐԹԱ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՌՔԸՆԹԱՅԼ

	(Լիր. ինկ)
Ասըլ սէրմայէ	2,000,000
Թարիխէ տէկին սէրմայէյ իհթիաթիյէ Լ. Ս. 528,803	
Քեարտան արթըրըլմըշ օլան 250,000	
Եանղըն չիւպէսինին եըլլըգ իրատը	708,000

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սէրմայէսինտէն մաատէ քեարտան արթըրըլըղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տունեանըն էն պիւյիւք շիրքէթլէրին սըրասընա կէչմիշ տիր։

Կէրէք Էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպօլ վէ Գալաթա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրի վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ եալըյի սայիրէ վէ էշեա, քէօյլէրտէ վէ եախօտ շէհիր իչինտէ սիկուրթա իթմէք իչին իլանիտէր։

Սիկուրթա թութմագ իսթէյէնլէր, Գալաթատա Գէօրգ պէյ խանընտա Ն. 9, մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան գուտրէթի քեամիլէսի պուլունան աճէնթի Մ. ՈՒԼԵԱՄ Ր. ՍՈՒԱՆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

0 ՍԷՏԱԹԻՎ
0 ԿԱԼԵԱՆԻ

Մէզքիւր սու, չիչէք րէնկի պէեազ նէֆիս ագմասընա պիրէպիր օլուպ, բաեմ իւֆունէթինի վէ սայիր խասթալըգլարը տէֆ իտէր։

ԱՆՊՐԼԱԹՐ Տ'ԱՐՆԻԳԱ
0 ԿԱԼԵԱՆԻ

Նաարրա, պէրէճէ, եէլէ, վէ պէլ աղըրըը վէ զաաֆէթինէ պիրէպիր օլուպ տունեանըն հէր թարաֆընտա քէսպի նամ էյլէմիշ տիր։

Սաթըլըր իսթանպօլտա, Վէյլիչ վէ գումբանեա, Կանզիւք պիրատէրլէր վէ Տէլլա Սուտա էճզախանէլէրինտէ։

RÉPARATEUR
AU QUINQUINA
ՍԱՂ ՎԷ ՍԱԳԱԼ ԻՉԻՆ

Մէզքիւր մուալիճ, Տ. Գըրիտ մարիֆէթի իլէ թէրթիպ օլունմուշ օլուպ, սաչլարը վէ սագալը, քէնտի էհլէթի ըենկինի վիրիր։

Մէզքիւր մուալիճէյի պիր տաամ քէնտուլէ քէնտույէ գուլլանապիլիր։ Հաթթա սայիր սաչ վէ սագալ պօեալարը կիպի գուրումազ։

Պուլունուր իսթանպօլտա Մ. Վէյլիչ վէ գումբանեանըն մաղազասընտա, վէ Գամօնտօ խանընտա Մ. Կիւյօնուն 26 նումէրօլու մաղազասընտա, վէ Տէլլա Սուտա, Վ. Ծաննի վէ Կանծիւք պիրատէրլէր էճզախանէլէրինտէ։

ՊԱՂՉԷ ԳԱՊՈՒՍՈՒ Նօ. 5

1289 սէնէսի Բումի մայիս 20 սինտէ ղարպխանէյի ամիրէտէ ալէնէն գուրասը քէշիտէ օլունաճագ Բումէլի թիմար եօլ թահվիլաթընըն հիսսէի իգրամիյէ պիլէթլէրի շիմտիյէ գատար հէր քիսին սաթտըգլարընտան փարալ իքրամիյէլի սուրէթտէ օլտուգլարընտան մաատա, թարաֆիմըզտան միւպայեա իտէն զէվաթըն թէլամինաթը գավիյէ ալթընտա օլմալէրի իչին տախի թէյմիլ նումէրօլարըմըզըն անա պիլէթլէրի Օսմանլը պանգասընտա տէրտիիդ օլունմուշ տուր։

ԴՈՒԿԱՍ ԶՕՊՈՒՐԵԱՆ

Գում գաբուսա Հիսար տիպի ճիվարընտա վագըֆ Նօ. 2 իլէ մուրագգամ միւթէվէքքա քէրէսթէճի Սաճիգան աղանըն խանէսի, 400 արշըն արսա իւզէրինտէ 6 օտա, վէ սալա, վէ պիր ճէսիմ քէարկիր օտա, վէ պիր պէօյիւք մըթպախ, վէ պիր չամաշըրխանէ, վէ իւչ մախզէն, վէ պիր սարնըճ, վէ իւչ տէքէ գուեու, վէ իքի հավուզ, վէ պիր խանէնէ միւթաալլիգ քեաֆֆէյի էպնիեէլէրի շամիլ օլտուղու, վէ էթրաֆընտա տիվար չէքիլմիշ 600 արշըն մըգտարը պիր տէ կիւզէլ պաղչէսի պուլունտուղու հալտէ, Երուսաղէմ վագըֆլարընտան օլուպ մահլիւլ գալմըշ օլտուղունտան, Նիզամէն սաթըլաճաղը իչին, մէզքիւր խանէյի սաթըն ալմագ իսթէեէնլէր, Երուսաղէմ փոխանորդու Գէր. Խորէն վարդապետէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի խասսէթէն իլան օլունուր։

ԻԼԱՆ

Իզհարը իֆլաս իթմիշ օլան քէօմիւրճի Ֆէյզուլլահ աղաատան ալաճագլը օլանլարըն մուգատտէմա իլան իթտիրիլմիշ իսէ տէ պազը ալաճագլըլար հէնուզ կէլմէմիշ օլտուգլարընտան միւֆլիսը մէրգումտան ալաճագլը օլանլարըն տօքսան սէնէսի րէպիւլ էվվէլինին եիրմի սէքիզինէ վէ սէքսէն տօգուզ սէնէսի մայիսին օն տէօրտիւնէ միւսատիֆ իտէն բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա թիճարէթխանէտէ քեային ժիւժ գօմիսէրլէրէ մախսուս օլան օտաեա կէլէրէք սէնտիք վէ ժիւժ գօմիսէրի մուվաճէհէսինտէ ալաճագլարընը իսպաթ էյլէմէլէրի վէ պու տէֆա տախի կէլմէտիքլէրի սուրէթտէ արթըգ վիրուտլէրինէ ինթիզար օլունմագսըզըն գանունննամէի թիճարէթին իքի եիւզ օնունճը մատտէսինէ թէվֆիքէն մուամէլէ օլունաճաղընը պիլմէլէրի իչիւն իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընտը։

ԹՈՒՀՖԷՅԻ ՎԷՀՊԻ
Լիսանը Թիւրքիտէն հրուֆաթի Երմէնիեէյէ պիլ իֆրազ թապ օլունմուշ տուր
Սաթըլըր Մարգարեան քիթապճը տիւքքեանընտա։

ՂԱԶԱՐԱՅ ՓԱՐՊԵՑՒՈՅ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ
ԵՒ ԹՈՒՂԹ ԱՌ ՎԱՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

Այս մատենագրին գրուածքը փոքրադիր հրատարակուած է այս օրերս Վենետկոյ Մխիթարեանց տպարանէն ՚ի շարս ընտիր մատենագրաց, որպէս զի Հայերէն լեզուի աշխատողաց համար դիւրատար ըլլայ՝ առաջին կարգի հայկաբանութիւն ըլլալուն համար։ Միացուցած է նաեւ իւր նշանաւոր թուղթն ալ կարեւոր փոփոխութիւնքն ընելով առաջին տպագրութեանը վրայ։

Կը վաճառուի Սկիւտար Մխիթարեանց գրատունը եւ ամէն ազգային գըրավաճառաց քով։

Նիւակազմին գինն է Ֆր. 4։

ԱԶԳԱՅԻՆ,

ԲՐԱԹԻԳԱ ԻԼԼԷԹԻ

(Տիւնքի նիւսխէմիզտէն պագըյյէ)

Հէլէ գըզլարըմըզը կէյինտիքտէ, սայքի պիր Ֆրանսըզճատան պաշգա պիր չէյ էօյրէնմէքտէ օլմատըգլարընտան, եանի ուլում ու ֆիւնունտան ահէնիլէն չէյտէն պիւթիւն պիւթիւն մահրում գալտըգլարընտան, հալպուքի խօտապինիկէ էսիր օլմագտա, վէ մատամ վէ մոտմօազէլ խըմիյլէ կէլիպ լէրալըըմըզը ալմագտա օլուպ, վէ էքսէրիսի ճահիլէ օլան գատընլարտան, Ֆըրանսանըն պաշլըճա խաֆիֆ մէշրէպլիքլէրինի, վէ սիւսէ վէ իսրաֆը տաայիր ախլէագլարընը գապմագտա վէ եա զէվզէքճէ պիր գաչ լագըրտը իօէրէք էթրաֆլարընտաքի պագը ահմագլարըն թէհայյիւրինի մուճիպ օլարագ գուրուլլանմագ իչին պիր Ֆրանսըզճա պիլէն տատամ մէճլիսինտէ պուլունմագլըղը արզու իթմէքտէ, եա ճինսլէրինէ վէ սինն ու հալլէրինէ մուվաֆըգ րօմանլար իլէ մէշղուլ օլմագտա (չիւնքի րօմանտան պաշգա քիթապը րօման գատար տախի անլաեամագլար, զիրա, պաշգա քիթապլար անլաեապիլմէք իչին, էնվայի իլիմլէր թահսիլ իթմէք լազըմ կէլիր քի, մէզքիւր մատամլարտան վէ մատմօազէլլէրտէն պէյլքի եիւզտէ պիրի պիլէ իլիմլէրէ աշինա օլմատըգլարընտան, հալպուքի հըրագլարընա տախի էօյրէտէմէմէքտէ տիրլէր, վէ բէտէր ու վալիտէլէրտէ գաթէն ուլում ու ֆիւնունու էօյրէթտիրմէքլիկի, խաթըրլարընտան պիլէ կէչիրմէքտէ տէյիլ տիրլէր), վէ եախօտ էօյրէնտիքլէրի պիր գաչ լուղէթի տախի սօնրատան պիւթիւն պիւթիւն ունութմագտա տըրլար:

Պունտանտա մաատա, գաթէն հէր միլլէթտէ, ուէսսէվլիյէ գատըն թալիֆէսի սօֆու օլտուգտան պաշգա, էքսէր Ֆրանսըզ գատընլարը իսէ, ճիզվիթլէր Թէրպիյէսի ալթընտա օլտուգլարընտան, օնլարտան Ֆրանսըզճա էօյրէնէնլէրէ ճիզվիթլիք իլլէթի տախի պուլաշմագտա, վէ սօֆուլուգլարը արթմագտա, վէ քիլիսէ վէ միլլէթիմիզտէն, քիմսէ ֆարգընտա օլմատըղը հալտէ սուսմագտա տըրլար:

Պու սէօյլէտիկլիմիզին սահիհլիկինի թաստիգ իչին, եա մէրգումէլէրտէն պիր գաչ սէնէ տէրս ալմըշ վէ եախօտ գօլէճօ խըմինտէ պուլունան մէքթէպլէրտէ գալմըշ օլան, եալընըզ պիր գաչ նէֆէր Հայ գըզլարընը տիգգաթ օլունսա քեաֆի տիր:

Պիզ պու լիսան բրաթիգասը, վէ ալէլ խուսուս Ֆրանսըզճա իլլէթինէ, խալգըմըզըն նէտէն միւպթէլա օլտուգունըն սէպէպի իւզէրինէ խայլիճէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, քէնտիմիզճէ պաշլըճա պիր սէպէպ պուլապիլտիք, չէօյլէ քի, էհալիմիզ ճահիլ օլտուգունտան, վէ Ֆրանսըզճա էօյրէնէն հէր չէյի պիլէպիլիր զանն իլէտիկինտէն, սօնունտա զէնկին օլմալարը իւմիտիյլէ օղլանլարը վէ մատամտան վէ եախօտ մատմազէլտէն տէրս ալմըշ, վէ եախօտ գօլէճօեա կիթմիշ օլմալարըյլա, չապուգ միւշթէրի չըգար էմէլիյլէ գըզլարը, Ֆրանսըզճա էօյրէթտիրմէք իսթէմէքտէ տիրլէր:

Պաշգա լիսանլար իչին տախի այնի հիւքմիւ վէրէպիլիրիզ:

Նասըլ քի սէօյլէտիք, պու խաէ պիւթիւն պիւթիւն պաթըլ վէ վահի պիր իթիգատ տըր:

Թիւքճէրէն սէօյլէրիզ, պիզ լիսան էօյրէնմէքլիկէ գարշը օլմատըգտան պաշգա, էն զիեատէ տախի թարաֆկիր օլանլարտանըզ, վէ օ գատար թարաֆկիրիզ քի, էկէր միւմքին օլսա, հէր Էրմէնի խըմինի թաշըճանա հիչ տէյիլ իսէ պիր Եվրոպա լիսանը էօյրէթտիրիրիզ, լաքին պիզիմ խալգտան ֆարգըմըզ շու տուր քի, եալընըզ պիր իլէթտէն նաշի պիր լիսանըն բրաթիգասը էօյրէթտիրիլմէյիպ, իլլա պաշլըճա ուլում ու ֆիւնուն էօյրէթտիրիլմէլի, վէ ուլում ու ֆիւնունուն խաթըը իչին տախի պիր Եվրոպա լիսանը էօյրէթտիրիլմէլի տիր, չիւնքի, պիր չէյի էօյրէնմէքտէ պիր մագսատ օլմալը տըր, վէ մէզքիւր մագսատտէ պիր ֆայիտէտէն իպարէթ պուլունմալը տըր, եալընըզ Էրմէնիճէ պիլէրէք, եանի պիր Եվրոպա լիսանը պիլմէէրէք ուլում ու ֆիւնուն թահսիլ իթմէք քեաֆի տէյիլ տիր, զիրա, Էրմէնիճէ լիսանտա, նէ հէր ուլում ու ֆիւնունտա տայիր միւքէմմէլ մէվճուտ քիթապլար վար տըր, վէ նէտէ բէյաներըէյ ուլում ու ֆիւնունտա տայիր եէնիտէն եէնի, վէ տահա զիեատէ միւքէմմէլ քիթապլար չըգմագտա տըր, վէ նէտէ եագըն սէնէլէրէ գատար, մէզքիւր իգպալէ նայիլ օլապիլմէք իւմիտի պիզիմ իչին տիր, վէ պունունտա սէպէպի շու տուր քի, լիսանըմըզ պիր ուլումի լիսան օլմատըղընտան, վէ միլլէթիմիզ իսէ ապըէզ պիր միլլէթ օլտուղունտան, չըգան քիթապլար բէք ազ սաթըլմագտա, վէ պիւյիւք վէ մէսարիֆլի քէսիր քիթապլարըն բասմա գազանմատըղը չէօյլէ տուրսուն, հաթթա, հէման հէր վագըթ, զարար տախի իթմէքտէ տիր:

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզի իյզահ վէ թաստիգ իչին, եալընըզ պիր միսալ իրատ իտէյիմ:

Մէսէլա, միլլէթիմիզտէն պիրի, Էրմէնիճէտէն պաշգա լիսան պիլմէտիկի հալտէ, պիւյիւք պիր թիւճճարլըղա եա աթմագ խըմէտի վէ պաշլամըշ, պիւյիւք թիւճճարլըգ իթմէք իչին, հէր հալտէ Եվրոպա իլէ միւնասէպաթը պուլունմագ իգթիզա իտէր, վէ պու միւնասէպաթըտա մէկտուպի ինճրայէ գօյմագ իչին, պիր Եվրոպա լիսանը պիլմէսի լազըմ կէլիր, վէ հալպուքի մէզքիւր լիսանը պիլէն պիր եազըճըեա միւհթաճ օլուր, տիմէք տիր քի, թիւճճարլըղը քէնտիտէն զիեատէ եազըճըսը իթմէքտէ պուլունուր, վէ քէնտիսի մէրգումուն եանընտա պիր էսիր մագամընտա գալըր:

Եալընըզ պու գատար իլէ տախի պիթմէզ, թիւճճար օլան ատամըն, հէր կիւն թիւճճարլըգ վէ բօլիթիգատան պահս իտէր էնվայի միւթէպէր կազէթալար օգումագ միւթալաա իթմէսի, վէ քէսպի վուգուֆ իյլէմէսի իգթիզա իտէր, վէ պիլմէտիկի հալտէ, պիթթապի սայիր պիլէն թիւճճարլարտան կէրիտէ գալըր:

Պունտան տա գաթիեաթ, պըրագըլըմ քի թիւճճարլըգ իւզէրինէ Էրմէնիճէ քիթապլարըմըզ վէ խարիթալարըմըզ եօգ տուր, հաթթա, էն զիեատէ լիւզումլու օլան պիր թիւճճարլըգ լուղէթ քիթապըմըզ պիլէ եօգ տուր, վէ էյլէ պիր քիթապըն իսէ թէրթիպ խուլիպ պասըլմասը, եիւզլէրճէ միւշքիւլիլէրէ, օն պէշ եիւզպին սէնէ վագըթէ, վէ պինլէրճէ լիրա մէսարիֆաթա միւհթաճ տըր, վէ եալընըզ պու գատար տա տէյիլ, մէզքիւր քիթապըն իչինտէ, Եվրոպատա վէ Ամէրիգատա, նէ գատար թիւճճար, ֆապրիգա վէ ֆապրիգաթօր վար իսէ միւնտէրիճ օլուպ, վէ պունլարտան իսէ պազըլարը հէր վագըթ էօլմէքտէ, իչլէրինի պըրագմագտա, իչլէրինի վէ եէրլէրինի, վէ իւնվանլարընը եախօտ իմզալարընը տէյիշթիրմէքտէ օլտուգլարընտան, հալպուքի հէր սէնէ պասըլմասը, վէ թատիլ ու թէսվիյէ, վէ զամ ու իլավէ իտիլմէսի իգթիզա իթմէքտէ տիր. պու էմէք, զահմէթ վէ մէսարիֆաթը իսէ տաեանապիլմէք, պիզիմ իչին տէյիլ տիր, վէ պինաէն ալէյհ, եալընըզ Էրմէնիճէ պիլէրէք, Եվրոպա թիւճճարլարըյլա նիզամընտա վէ լաեըգըյլա իշէ կիրիշմէք, վէ միւսավաթ եախօտ նիսպէթ իւզրէ պուլունմագ միւմքին տէյիլ տիր:

Քէզալիք գըզլարըմըզ իչին տախի պէօյլէ տիր, մէսէլա պու կիւն պիր գըզ եալընըզ Էրմէնիճէ պիլէրէք, վէ խայլիճէ տէ ուլում ու ֆիւնուն թահսիլ իտէրէք մէքթէպտէն չըգտը, կիւնտէն կիւնէ էօյրէնտիքլէրինի միւթալաա իտէրէք իլէրու կիթմէք իչին էնվայի միւֆիտ վէ մէսարիֆլի քիթապլարա մալիք օլմատըգլարըմըզ չէօյլէ տուրսուն, եալընըզ էլ հիւնէրլէրի վէ թէրզիլիք իչին պիր րէսիմլի ղազէթամըզ պիլէ եօգ տուր, հալ պու քի Եվրոպա լիսանլարընտա, օ գատար չօգ վար տըր քի, պիր գըզ սէնէտէ եալընըզ գըրգ էլլի վէ եիւզ ըլի վիրտիկինտէ, հիչ տէյիլ իսէ պիր վէ պիր գաչ ղազէթաեա մալիք օլապիլմէքտէ տիր:

Պունլարը եազմագտան միւրատըմըզ, հէրքէսի Էրմէնիճէտէն սուսթուրմագ վէ իւմիտ քէսիքլիկինէ պըրագմագ տէյիլ տիր, իլլա, հէմ թօղրուեու սէօյլէմէք, վէ հէմտէ հէրքէսի ուլում ու ֆիւնունա թէշվիգ իթմէք տիր, պիր քէրրէ հէր քէս օգումալըեա, վէ քիթապա ղազէթաեա բարա վիրմէյէ ալըշմալը, վէ չօճուգլար միլլէթ մէքթէպլէրինտէ, միլլէթլիք տույղուսույլա թալիմ ու թէրպիյէ ալմալը մը, օլ վագըթ հալպուքի, պիզտէ տախի, չիմտիքի կիպի, պիր քիթապ վէ ղազէթատան, անճագ պիր գաչ եիւզ թանէ սաթըլմաեըպ, իլլա, էն ազը օն պէշ եիւզէր պին թանէ սաթըլաճագընտան, հէր նէվի քիթապ վէ ղազէթալարըն, գարար իթմէյէրէք թապ ու նէշըր իտէօյլէճէկլինտէ, զէքէրճէ չիւրպհէ եօգ տուր:

Իշթէ պու տուր պիզիմ էֆքեար ու արզումուզ, վէ իշթէ պու տուր պիզիմ միլլէթէ խալիսէթ էօէրի օլան նասիհաթըմըզ, չէօյլէ քի, վագտա, պիր Եվրոպա լիսանը էօյրէթմէլիյիզ, լաքին մէզքիւր լիսանը, տէյիլ սիւս իչին վէ մօտաեըլըգ իչին էօյրէթմէլիյիզ, իլլա ուլում ու ֆիւնուն թահսիլ վէ միւթալաա, վէ խըթիֆատէ իթտիրմէք իչին էօյրէթտիրմէլիյիզ:

Պիլ միւնասէպէ, շունու ալախ ունութմալըզ սէօյլէմէյէ քի, գաթէն շու չիմտիքի թարիգ իլէ, պարի պիր լիսանըն բրաթիգասը պիլէ էլ վիրէճէք գատար էօյրէթտիրիլմէքտէ օլմալըպ, իլլա, նաֆիլէ եէրտէ, մատամլարը վէ մատմօազէլլէրէ էվլէրտէ, վէ պիր թագըմ էճնէպի մէքթէպլէրինէ, պօշ պօշ լիրալար վիրիլմէքտէ տիր, չիւնքի, էվլէրտէ չօճուգլար եալընըզ գալտըգլարընտան, չօգլուգ պիր չէյ էօյրէնէմէզլէր, թէճրիպէսի մէյտանտա պիր չէյ տիր, վէ էճնէպի մէքթէպլէրինտէ իսէ, գաթէն հէր միլլէթտէն գարըշըգ չաքիրտան պուլունտուգունտան, թապիաթիլէ չօճուգլար տայիմա քէնտի լիսանլարընտա լագըրտը իթմէքտէ, վէ միլլէթիմիզ մէքթէպլէրինտէ օլտուղու կիպի, եալընըզ հէր լիսանըն տէրսի վագթինտէ օ լիսանտան լագըրտը իթմէքտէ վէ եախօտ իշիթմէքտէ տիրլէր:

Վագըա, Ինկիլթէրրատա պիր մէքթէպէ կիտէն օղ վագըթտան Ինկիլիզճէնին, վէ քէզալիք Ֆրանսատա պիր մէքթէպէ կիտէն ֆրանսըզճանըն բրաթիգասընը էօյրէնէպիլմէքտէ տիր, լաքին, պուրա մէքթէպլէրինտէ էօյլէ տէյիլ տիր, չիւնքի, Ինկիլթէրրա մէքթէպլէրինտէ չաքիրտանըն եիւզտէ տօգսան տօգուզու Ինկիլիզ, վէ Ֆրանսա մէքթէպլէրինտէ տախի ֆրանսըզ օլտուգլարընտան, հալպուքի տայիմա քէնտի լիսանլարընտա լագըրտը իթմէքտէ տիրլէր, վէ իշլէրինտէ պուլունան պիր եապանճը չօճուգ տախի, տիլսիզ կիպի գալտըղընտան, վէ հէմիշէ իշիթմէքտէ օլտուղունտան, չարնաչար սէօյլէտիքլէրի լիսանը էօյրէնմէքտէ տիր, հալ պու քի, պուրատա, էքսէրիյէթ գարըշըգ միլլէթլէրտէն օլտուղունտան, մէզքիւր մէճպուրիյէթ օլմամագտա տըր, վէ չօճուգ, եալընըզ լիսան թահսիլի իչին իւչ տէօրթ սէնէ սարֆ իթմէքտէ, վէ պատէհու իլիմ տէրսլէրինի անլաեապիլմէքտէ տիր:

ՈՒՖԱԳ ՊԻՐ ՏԻՊԳԱԹ

Մասիս իլէ փունջ պէյնինտէ պուլունան տավա վէ մուհաքէմէ մալիւմ տիւր. պիզիմ նիյէթիմիզ օլ պապտէ պիր չէյ տիմէք տէյիլ տիր. լաքին, պազը ղազէթալարտա, Մասիսէ գարշը օլմագ էֆքեարըյլա, մատտէյէ պաշգա պիր րէնք վիրիլէրէք, էհալի չաշգըն եէրինէ գօնուլմագտա օլտուղունտան, եալընըզ օ նօգթաեը էհալիյէ խապէր վիրէրէք, պազը ղազէթալարըն, քէնտիլէրէ նէ նազար իլէ պագըլմագտա օլտուգլարընը, վէ հէման հէր վագըթ էօյլէ եազմագտա պուլունտուգլարընը խապէր վիրմէքլիկի, վաճիպտէն ատտ իտէրիզ:

Հագգըն գանղը թարաֆտա օլտուղունը, մահքէմէ խապէր վիրէճէք տիր, վէ վագըա մուարազա, Մասիսէ Շահ Հիւսէյին տէնիլէն պիր ատամըն հիւսնի հալի հագգընտա տէրճ իտիլէն պիր մէքթուպ սէպէպիյէթ վիրմիշ տիր, լաքին, Մասիս փունջա գարշը, քէնտի եազտըղընըն, եանի մէզքիւր մէքթուպուն հագգըլը, վէ Շահ Հիւսէյինին իյի պիր ատամ օլտուղունը իսպաթ վէ իսպաթ իչին տավայա գըեամ իթմէյիպ, իլլա ալէմ պիլիր քի, փունջ Մասիսին քէնտի մէքթուպունտա գարշը տէրճ իթտիկի պիր պէնտինտէ, նամուսունա թօգունուր լըղէթլէր վէ հագարէթլէր պուլունմասընտան տօլայը նամուս տավասընա գալգըշմըշ տըր: Հալ պու քի, մէզքիւր ղազէթալար, պու նօգթաեը պիւթիւն պիւթիւն գարաթարագ, վէ տայիմա Շահ Հիւսէյին լագըրտըսը իւմինի մէյտանա սիւրէրէք, կիւեա Մասիս Շահ Հիւսէյին իչին, հալէա իյի ատամ տըր տէյի իտտաա իթմէքտէ տիր կիպի, Մասիսէ գարշը էհալինին հիտտէթինի թահրիք իթմէք նիյէթի ֆասիտէսինտէ կէզմէքտէ տիրլէր, պու իսէ աատէթա պիր հիյլէպազըրգ վէ նամէրտլիք տիր:

Մէրտ օլան ղազէթա, նէ փունջու վէ նէ տէ Մասիսի թաասսուպ իթմէյիպ, իլլա մատտէյի տօղրու եազմալը, վէ հագգանիյէթի թաասսուպ իյլէմէլի տիր:

Ասորի միլլէթինին Կ. Պօղիկոսու Տէրսաատէթէ կէլէրէք Պալի Բաշա ճիվարընտա պիր խանէաէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, կէչէն չարշէմպին կիւնիւ, բաթրիգ վէքիլի Գեր. Տ. Մըկըրեան Հայր, Արժ. Մատթէոս վարդապետ իզմիրլեան վէ Գարու քէհեասը Աբրահամ էֆ. տախի պիրլիքտէ օլտուղու հալտէ, միւմաիլէյհ հազրէթլէրինէ պիր վիզիթա վէրմիշ տիր։

Տիգրանակերտէն առ Պատրիարքարան ուղղուած հեռագիր մը հետեւեալ լուրը կուտայ։

«Շիրվան գաւառի (Տիգրանակերտի կուսակալութեան տակ) Նարկար նահանգի մէջ գտնուած Որիզ. Խնծորուտ. Հալղ և փրխուս գիւղերու ժողովուրդէն Շիրվանի բնակիչ Սայիտ պէյին որդիք Խուրշիտ և Ցաթահ պէյերը արքունի տուրքէն զատ իրենք ալ բռնի տուրք առնելու նպատակաւ նոյն գիւղից ժողովուրդը երկու ամսէ ի վեր Շիրվանի գայմագամին ձեռօք բանտարկեցին և տեսակ տեսակ բռնաբարութիւններ ընելու վրայ են։

«Շատախու սպաննելոյ եղեռնագործները չփնտռուեցան»։

Վանէն ալ հետեւեալը կը հեռագրեն.

«Ս. Թովմայ վանուց արտերը քիւրտ Օսմանը բռնի վարուցան ըրաւ։

«Պետականց գիւղի արտօրէից տուրքը Աղթամարոյ աթոռէն կուզուի և մեզ կը նեղեն»։

(Մասիս)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայի տէվլէթ ազալըղը, զապթիէ միւշիրի սապըգ տէվլէթլու իզզէթ բաշա հազրէթլէրինէ,

Զապթիէ միւշիրլիյի, Եէմէն վիլայէթի վալիսի սապըգ տէվլէթլու Րէուֆ բաշա հազրէթլէրինէ,

Եէմէն վիլայէթի վալիլիյի, պիրինճի օրտույի հիւմայունի միւշիրլիյի ինզիմամը, վէ րիւթպէի սամիյէի վէզարէթ վէ միւշիրի իլէ, ֆէրիգանը քիրամտէն խասսա օրտույի հիւմայունի մէճլիսի սապըգ տէվլէթլու Ահմէտ Էյուպ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Խըտիվի Մըսըր հազրէթլէրինին, Տէրսաատէթէ միւվասալէթի օլան չարշէնպին կիւնիւ ախշամ իւզէրի, Անատողա գաւրը հիւմայունունտան, մապէյնը հիւմայուն պաշ քեաթիպի Բէֆիգ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, մախսուսէն սահիլխանէյի հազրէթի Խըտիվիյէ իզամ պույրուլարագ, Թարաֆը Էշրէֆի Բատիշահիտէն, Թալթիֆէն խօշամէտիյի թէպլիղ իթմիշլէր տիր։

Խըտիվի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի տախի, տիւնքի կիւն մապէյնը հիւմայուն ճանիպի ալիսինէ ազիմէթլէ, հուզուրի հազրէթի Բատիշահիյէ տախիլ օլարագ, պիր սաաթտան զիյատէ միւլագաթը սէնիյէ վէ ֆէվգէլատէ իլթիֆաթը Բատիշահիյէ մազհար պույրուլտուգտան սօնրա, Զաթը հազրէթի Բատիշահիլէրի, Պէյլէրպէյի սահիլսարայընը թէշրիֆ պույուրմուշլար, վէ միւշարիլէյհ Խըտիվ հազրէթլէրի, օրատան, վալիտէ սուլթան հազրէթլէրինին տայրէյի ալիյէլէրինէ կիտէրէք, սուլթանը միւշարիլէյհա հազրէթլէրի Թարաֆլարընտան տախի, ֆէվգէլատէ հիւրմէթ ու իլթիֆաթ պույրուլմուշ տուր։

—Շուրայի տէվլէթ րէյիսի Բէամիլ բաշա հազրէթլէրի, չարշէնպին կիւնիւ ախշամ իւզէրի, միւքէլլէֆ վաբօրույլա, Էմիրկէն իսկէլէսինէ չըգարագ, սահիլխանէյի հազրէթի Խըտիվիյէ ազիմէթլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Շէյխիւլ իսլամ Հասան Ֆէհմի էֆէնտի հազրէթլէրինին մազուլիյէթ մատտալարընտա, պու իրատէյի սէնիյէ, պու քէրէ զամմ օլունմուշ տուր։

—Տարը շուրայի ասքէրի ազասընտան Ճէմիլ բաշա հազրէթլէրի, մէմուրիյէթլէրինտէն ազլ օլունմուշ տուր։

—Տարիւլշէֆագաէա իհանէ օլմագ իւզրէ, խասսա օրտույի հիւմայունու ֆէրիգանը քիրամ միւթէգայիտինտէն իպրահիմ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան, 6120 ղշ. իթա օլունմուշ տուր։

—Սէլանիք վէ Բէրգըրին վալիլէրի տէվլէթլու Աքիֆ վէ Հիւսնի բաշալար հազարաթը, պու կիւն, սավպը մէմուրիյէթլէրինէ միւթէվէճճիհէն, Տէրսաատէթտէն ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։

—Ցիլէմէնքլիլէրին, Աչին իւզէրինէ օլան հիւճումլարը, Պապը Ալի ճանիպինտէն բըրօթէսթօ իտիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—Թունա ճիհէթի պուլաշըգ օլմագ մինասիպէթի իլէ, Թէրճէմանը տիվանը հիւմայուն Արիֆի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին, Թըրիէսթէտէն կէլէճէք ճիւմա իրթէսի կիւնիւ վաբօրըյլա րօքիպէն, Տէրսաատէթէ կէլէճէյի, վէ Վիէննա սէֆիրի Գապուլի բօշա հազրէթլէրինին տախի, Վիէննա վիսուլլէրինէ գատար սէֆարէթի միւշարիլէյհա գօնսօլաթօսու Նըրանլի Ցալգօն էֆէնտինին, մասլահաթկիւզար գալաճաղը, ղազէթալարտա կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, միւշարիլէյհին չիմտիլիք ազիմէթի, թէէխիր օլունտուղունտա տայիր Աժանս Հավասա թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր։

—Ջիֆթլիքճեաթը հիւմայունա մախսուս օլմագ իւզրէ, պու տէֆա իթալիա գըրալը Վիքթօր Էմմանուէլ հազրէթլէրի թարաֆընտան, տէօրթ ներգ րէս ըղըըր հէտիյէ օլունմուշ վէ հայվանաթը մէզքիւրէ, կէչէն սալը կիւնիւ պիր վաբօրը մախսուս իլէ Տէրսաատէթէ կէթիրիլմիշ տիր։

—Տէվլէթլու Բաշիտ բաշա հազրէթլէրինին, խարիճիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ թայինլէրինտէն տօլայը, Էւրոպատան պիր խայլի թէլէկրաֆլար իլէ թէպրիգ գըլընմըշ տըր։

—Զապթիյէ միւշիրիյէթի ճէլիլէսի գայմագամլըղը, Տէրսաատէթ մէրքէզ գումանտանը ֆէրիգանը քիրամտէն Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրինէ իհալէ պույրուլմուշ տուր,

—Պու կիւն, ճումա սէլամըը րէսմի ալիսինտէ, ասաքիրի նիզամիէյի Շահանէ, թէպտիլ օլունան եէնի էլպիսէլէրինի կիյինէճէքլէր տիր։

—Լէչէն կիճէ, Շէհզատէ պաշը ճիվարլարընտա պիր խանի սօյմուշլար, Հէրիֆին թէլաշ վէ ֆէրիատընա պէքճի եէթիշիպ, խըրսըզը թութմուշ։

Գումգաբու Նըշանճըպաշընտա, պունտան պիր գաչ կիճէ էվվէլ, պիր պագգալ տիւքքեանընա խըրսըզլար կիրիպ, պիրգաչ գազէմի բիրինչ վէ պիր գաչ սանտըգ քըմադմաշէթ իլէ պին ղուրուշտան զիյատէ պագըր ագճէ սիրգաթ իթմիշլէր։

Սիւլէյմանիյէ թարաֆընտա տա պիր մէքթէպ սօյմուշլար։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ տէրճ իտիլէն Լօնտրանըն Սէֆիւլէրի Թէրճէմէսինին սօն սիւթունունտան էվվէլքի սիւթունուն օն պէշինճի սաթըրընտաքի հէր կէտ լուղէթի պէր կէտ օլաճագ տըր։

ԻԼԱՆ

ԲԱՂԴԱՏՈՒՐԼ ՇԻՐՔԷԹԻ

Շիրքէթի մէզպուրէնին հիսսէլէրի հէնուզ թէքմիլ սաթըլմըշ օլմատըղընտան, չիմտիյէ գատար սաթըլան հիսսէլէրին ապրիլ վէ մայիս թաքսիտլէրը իլէ, շիրքէթ գանուննամէսի 36 ընճը պէնտի ահքեամընճա, չիմտիլիք 90 ատէտ րումէլի տէմիր եօլլարը թահվիլաթընտան սաթըն ալընմըշ օլուպ, պունլարըն նումէրօլարը, մայիս 17է տէք սաթըլաճագ հիսսէլէրին պէտէլի իլէ ալընաճագ տիկէր թահվիլաթըն նումէրօլարը իլէ պէրապէր, նիզամէն, հիսսէտարանա պիլտիրիլէճէք տիր։

Էօնիւմիւզտէքի բէնճշէնպին կիւնիւնէ թէսատիւֆ իտէն մայիս 17 է գատար, իսթէյէն աթիտէքի մահէլլէրէ միւրաճաաթլա հիսսէյէ եազըլապիլիր. Մայիս 17 տէն 20 է գատար մուվագգաթէն հիսսէտարլըգ տէֆթէրի գաբանաճագ տըր։

Գ. Գ. Նարապետ Փանոսեանըն մաթպաասընտա, Գալաթա, Իբսի խան, Ն. 29.

Գ. Միհրան Տատուրեանըն մաղազասընտա, Չաքմագճըլար եօգուշունտա Վագըը Պօնճուքճու խանը

Զարշուի քէպիրտէ Բարբաղ օղլու սօգաղընտա Սարգիս Մարտիրոսեան Ն. 31 մաղազասընտա

Զարշուի քէպիրտէ Բէրտահճը խան սօգաղընտա Մկրտիչ Յովհաննէսեանըն 20 նումէրօլու օտասընտա

Պաղչէ գաբուսունտա Շէյխ իւլ իսլամ խանը սըրասընտա Նարապետ Սարաճեանըն տիւքքեանընտա։

Հիսսէ սէնէտլէրի, մայիս 15տէ թէվզի օլունաճագ օլտուղունտան, հիսսէտարան, իմզալանտըգլարը մահէլլէրտէն, հիսսէ սէնէտլէրինի ալապիլիրլէր։

Իսթանպօլ 11 մայիս 1873

ԱԶԴ

Յառաջիկայ կիրակի 13/25 Մայիս Վարդուհեան ընկերութիւնը ընդհանուր ժողով պիտի գումարէ ի ժամ 6 1/2 ի ժողովատեղի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյ, կը խնդրուի որ ամէն անդամք ներկայ գտնուին։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎՍՏՐԻԱ–ՄԱՃԱՐ

Վիէննա 20 մայիս

Նէչէն բօղոր կիւնիւ, էքսբօզիսիօնու 50 պին քիշի սէյր ու թէմաշա իլէմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ

Մօսքու 20 մայիս

Շահ հազրէթլէրի չէհրիմիզէ վասըլ օլուպ, պէօյլիւք զիյնէթլէ գապուլ օլունտու։

Սէն–Բէթէրսպուրկ, 21 մայիս

Սուլթանաթը սէնիյէ սէֆիրի Բէտմիլ բաշա հազրէթլէրի, բազար կիւնիւ չէհրիմիզէ վասըլ օլուպ, ֆէրտասը կիւնիւ, բըրէնս Կօրչագօֆա վիզիթա վիրտի, վէ բըրէնսը միւշարիլէյհ տախի, անիտէ գարշըլըգ վիզիթա իթտի։

Պու կիւն, իմբէրաթօր հազրէթլէրի, սուլթանաթը սէնիյէ սէֆիրինի գապուլ իտիպ, քէնտիլէրէ զիյատէսիլէ իլթիֆաթ իթմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

(Աժանս Հավաս Բանգասը)

Լօնտրա 22 մայիս

Էսհամը Ումումի	93 3/16
1865 իսթիգրազը	72 5/8
1869 իսթիգրազը	62 1/8
1872 իսթիգրազը	89 1/4
Իթալեա ֆօնտօսու	62 00
Ինկիլիզ ֆօնտօսու	93 13/16

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էսհամը Ումումի 10 մայիս ախշամ գաբ.	59-25
» 11 » սապահ աչըլըշ	59-32
» » սաաթ 6	59-27
Իսթիգրազ 1865	566-
» 1868	576-
» 1869	519-00
» 1872	91-1/2
Քրէտի պանգա հիսսէլէրի	15-1/2
Սօսիէթէ Օթթօ Թիւրք	
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօնլարը	12 3/4
Սօսիէթէ Օթօման	6- 8
Վէրկիւի գումբանեասը	4-1/2
Իսթանպօլ պանգասը ագսիօնլարը	7-35
Շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի էսկի	171-3/4
» » եէնի	80-00
Եէնի Թրամվայ հիսսէլէրի	16-65
Ագճէ ֆայիզի	11 12 0/0
Լօրիում մատէնի ագսիօնլարը	120 ֆրանք

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ 11 ՄԱՅԻՍ

Ինկիլիզ լիրասը	110-25
Ֆրանսըզ ալթունու	87-19
Բօլ	89-20
Գըրըմից ալթունու	51-22
Պէշլիգ մէճիտիյէ ֆարգը	1-25
Մէթալիք ֆարգը	3-1/2
Գագըր	120-

(ՆԷՎԻՑԷ)

ԽԻՎԱ ՍԷՖԷՐԻ

(Աժանս Րէյթէրին թէլէկրաֆը)

Սէն–Բէթէրսպուրկ, 14 մայիս—Բըրօգնօվօտ պէօլիւյիւ գումանտանը միրալայ Մարքօսօվ, ապրիլ 29 թարիխլի մէքթուպունտա, Իկտաէա միւվասալէթ իտիպ Բուս սիւարի ասաքիրինին, օրատա անսըզըն Ա[illegible]ապաժիֆ նամ Թիւրքմէնին իւզէրինէ հիւճում պիրլէ, գավղաեա կիրիշիլիպ, Թիւրքմէնլէրտէն եիրմի իքի քիշի թէլէֆ օլմուշ, վէ Րուսլարտան անճագ պիր քիշի եարալանըպ, 1000տէ տէվէ զապթ իթմիշ օլտուգլարընը վէ տիւշմէնին թէսլիմ օլտուղունու պիլտիրիր։

Բըրօգնօվօտըն պէօլիւյիւ, մայիս 13 տէ, Խիվատան ալթմըշ վէրստ մէսաֆէտէ օլան Իգմիշէր չէհրինէ վասըլ օլաճագ իտի։ Պուրատա վարիտ օլան մախսուս մէքթուպլարըն իշարընա նէզարէն, Բազալէնսքին ասաքիրի սէֆէրիյէսի, պիր գաչ կիւն Ցըրիկայտա տուրուպ, 72 սաաթ զարֆընտա, եօլուն մուհաֆազասը իչին պիր գալէա ինշա իլէմիշլէր տիր։ Մէզքիւր գալէանըն Թօրլար իլէ իսթիհքեամ վիրիլտի։ Իլէրուեէ սէվգ օլունան չարգանը ասքէրլէրին էֆքեարընճա, Խիվալըլար, Լըլիչ չէհրինէ չէքիլիպ օրատա իսթիհքեամ վիրմէքտէ իմիշլէր։

Խիվօլըլարըն չարգանը ասքէրլէրի, Րուսլարը գարշըլամագ իւզրէ, Մէնպիւլաք իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիրլէր։

—Վիէննատա քեաղըտլար իհտաս իթմէք վէ գումբանեալար թէէսիս ու թէշքիլ իլէմէք խահիշի, տէրէճէյի նիհայէեէ վարըպ, հէման հէր քէս օ եօլտա միւէսսիսիլիք իւնվանը գազանմագ. Զիքրինէ տալմըշ վէ պօրսա ախզ ու իթաըը ֆէվգէլատէ րաղպէթ պու-

լուպ, ամէլէ վէ էսնաֆ վէ միւճճար վէ ֆապրիգաթօրլար ալէվրանա քիւլլիէթլի ազճէ վիրմիշ օլտուգլարընտան, պու տէֆաքի պուխրանտան քեաֆֆէսի հիսսէմէնտ օլուպ, էսհամ ալէվրասընտան տօլանը պիր միլեար ֆիօրին, եանի, իքի միլեար իքի եիւզ էլլի միլեօն ֆրանգ զարար հասըլ վէ պու կիւրիւլտիւ արասընտա բէք չօգ տէմմէլէրին սէրմայէսի մահվ օլարագ բէրիշան օլմուշլար տըր։

Խալգ պանքէրլէրէ հիտտէթ իլէ, սույի մուամէլէ իճրա իթմիշլէր վէ զարարտիտէ օլանլար տիվանէ կիպի չաղըրըշըպ պաղըրըշմըշլար տըր։

Պունլարըն թահքիւալէրինի իճրա իտէպիլմէլէրի իչին, տէվլէթ պանգասը թարաֆընտան պէշ միլեօն, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան օն իւչ միլեօն ֆիօրին իգրազ օլունմուշ տուր։

— Թայմստա օգունտուղունա կեօրէ, ապրիլին 28ինճի կիւնիւ, Նէշըթըր շէհրինտէ, շըմէնտըֆէր լօգօմօթիվ վակօնը իմալ իտէն ղայէթ ճէսիմ պիր ֆապրիգատան գազաէն աթէշ զուհուր իտէրէք, տէր հալ, աթէշ էպնիեէյի գավրայըպ օն պիր սաաթ եանմըշ տըր։ Պու հարիգտէ, պէհէրի տէօրտէր պին լիրա գըյմէթինտէ օլմագ իւզրէ, եալընըզ էլլի ատէտ լօգօմօթիվ, վէ իքի եիւզտէն միւթէճավիզ վակօն վէ պիլ ճիւմլէ ֆապրիգա, ալէաթ վէ էտէվաթը թէլէֆ օլմուշ տուր, վէ վուգու պուլան զարար, 400 պին լիրա թախմին օլունուեօր իմիշ։

— Իսբանեատան թայմս ղազէթասընա քէշիտէ գըլընան թէլէկրաֆլարըն մաէլի,

Վիւքէլատան պազըլարը, Մատրիտտէն ախէր մահէլէ կիտէեօրլար։ Գարլիսթ րուէսասընտան Պասէրա նամ շագը, ալըզ ու կիրիֆթ օլունտու։ Բուէսայի էշգըեատէն տօն Գարլօսըն պիրատէրի տօն Ալֆօնս, ֆամիլեասը իլէ պէրապէր, Ֆրանսա հուտուտունա ֆիրար իթտի։ Պունտան իքի կիւն էվվէլ, գարլիսթլէր պիր իքի մուհարէպէտէ մաղլուպ օլարագ, եիւզտէն միւթէճավիզ մէճրուհ պըրագմըշլար տըր։

Պու քէրէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան ալըզ ու կիրիֆթ օլունան գարլիսթ էշգըեասը զապիթէի Պըլաս նամ ինկիլիզ, Իսբանեատան թարտ իտիլտի։ Մէրգում շիմտիքի հալտէ, Գալէ շէհրինէ տօղրու կէլմէքտէ տիր քի, Իսբանեա տէվլէթինին, մէրգումու էանայի կիրիֆթինտէ զայ օլան էշեա վէ սայիրէտէն տօլայը, տէվլէթի միւշարիլէյհատէն 100 պին ֆրանգ տավա իթմէքտէ իմիշ։

— Հինտ Թայմսընըն րիվայէթինէ նէզարէն, Նէպօլ (Հինտիսթանտա ճէսիմ պիր վիլայէթ տիր) էհալիսի, եիւզտէ անճագ իքի պուչուգ նիսպէթինտէ օգուեուպ եազմագ պիլմէքտէ իմիշ։

— Պէրլինտէն տօղրուտան տօղրուեա Բէթըրսպուրկա շըմէնտըֆէր ինշասընտա պուլունան ամէլէտէն, եօլա տէմիր վագը իլէ մէշղուլ օլանլարըն, եէվմիեէլէրինին արթըրըլմասը իչին, իշլէրինի թաթիլ իթմիշ օլտուգլարընը թայմս եազըեօր։

Աթինէքի մէքթուպ վէ հավատիսլէր Մեղու Հայաստանիտէ օգունմուշ տուր։

ՆՈՐ-ԲԱՅԱԶԵՏ

(Թղթակցութիւն Մեղու Հայաստանի լրագրի)

Նոր-Բայազէտ գաւառի Բասար-Գէչար գիւղում այս օրերս պատահած սարսափելի եղեռնագործութեան համառօտ նկարագրութիւնը պարտք եմ համարում հաղորդել որպէս պատկեր Հայ կնոջ ամուսնական հաւատարմութեան 'ի լուր ընդհանրութեան և 'ի պարծանս հայ կանանց։

Յիշեալ գիւղի բնակիչ դերձակ Յարութիւն անունով մի երիտասարդ ունեցած է մի գեղեցիկ մանկամարդ ամուսին, որի գեղեցկութեան համբաւը տարածուած է եղել ոչ միայն տեղացի Հայերի, այլ և նոցա շրջակայ Պարսիկ բնակիչների մէջ անգամ։ Այս համբաւը ինչպէս տեղեկացանք ստոյգ աղբիւրներից գրգռել է մի քանի հարուստ վատշուէր Պարսիկների ցանկութիւնը ձեռք բերելու այդ գեղեցիկ կնոջ սէրը. Այս նպատակաւ սկըսում են մի քանիսը բարեկամանալ և մօտ յարաբերութիւն ունենալ յիշեալ Յարութիւնի հետ. բայց ամենայն ջանք և աշխատութիւն ընդ նմին և ընծայաբերութիւնք անցնում են իզուր. — Գեղեցիկ կնոջ սէրը ու հաւատարմութիւնը ոչնչով չէ վաճառվում։ Եւ այդ առիթ է տալիս, որ ախտացեալ սրտերի մէջ աւելի բորբոքուի գէթ առևանգութեամբ հասնել իրենց մոլեկան ցանկութեանը. ուստի անցեալ փետրուար ամսոյ վերջերը մի աղջամուղջ և խաւար գիշեր ժամ 9 ի մօտերը երևումէ գիւղի եզերքում կրակ ընկած մի խոտի դէզ. այն ինչ գիւղացիք շտապում են այս անակնկալ հրդեհի առաջքն առնելու, միւս կողմից դարանի մտած չորս զինաւորուած Պարսիկներ մոլեկան կատաղութեամբ մտնում են դերձակ Յարութիւնի տունը և կամենում են բռնութեամբ դուրս տանել նորա սիրելի ամուսինը. այրը 'ի հարկէ ընդդիմանումէ և նոյն ժամայն չարաչար կերպիւ սպանում են ողորմելուն և զանազան սպառնալիքներ տալով կնոջը կամենում են հնազանդեցնել իրենց կամաց, որ հետևելով շտապեն ժամ առաջ փախչելու։ Սակայն կինը ամենայն սպառնալիք արհամարհելով անվեհեր հոգւով ընդդիմանումէ նոցա բռնութեանց, երբեմն խածատնելով և երբեմն ճիչ արձակելով օգնութիւն գտնելու յուսով. բայց ո՛ դողանալին անգթութեան չարաճճիները փորձ են առնում նոյն իսկ մօր առաջ սրախողխող առնել օրօրանի մէջ լացող անմեղ մանկանը. որով թերևս կարողանան ընկճել և այդ ցաւով անզգայացնելով մօրը հասնեն իրենց ցանկութեանը։ Սակայն ոչ այս սարսափելի տեսարանը և ոչ դաշոյնների թոյլ հարուածները չեն կարողանում ընկճել նորա անվեհեր և դիւցազնական ոգին. ուստի մահացու վէրքերով վիրաւորելով և գետին փըռելով այս արիական ոգւով զինավառեալ քաջնահատակին, թողնումձեռնունայն աներևութանում են գիշերուան մթութեան մէջ։

Սոյա ծառան, որ հրդեհի ժամանակը բացակայ էր տանից, վերադառնում է, բայց ի՜նչ սոսկալի տեսարան. արեան ճապաղիների մէջ թաւալգլոր ընկած են այր և ամուսին և նոցա խեղճ մանուկը. և մինչ նա կհաւաքէր իւր ուշը և կարողութիւնը և օգնութիւն կկանչէր դրացիներին, չարագործները արդէն հասած և հանգըստացած կլինէին իրենց տեղերը։

Գեղեցիկ կինը, ասում են, ապրել է մինչև առաւօտը և նուաղած ձայնով յայտնել է որ այդ չարագործներից մէկին ճանաչել է (չգիտեմ մաղրայի որ տեղացի) Ասլան բէկն է եղել, որ այժմ կալանաւորված է և քննութիւնը շարունակվում է. տեսնենք անմեղ արիւնը և արդարամիտ քննիչները ի՞նչ վախճան կտան այս եղեռնագործութեանը։

Ն. Աթանասեանց

— Մեզ գրում է Ալէքսանդրօպօլից Պ. Մարզպանեանցը, որ մեծ պասի բըսկըսուելով այնտեղ շատացել է աւազակութիւնը։ Նորերումս գիշերվայ ժամի 11ին մի քանի աւազակներ մտնում են վարպետի(1) տունը, նորա մարդուն վիրաւորվում են և իրան սպառնում, որ փողի տեղը ասի, խեղճ կինը վախենալով նոցա անգութ բարբարոսութիւնից, ճարահատեալ տալիս է նոցա իւր ճակատի ոսկիքը և մի երկու չոր մարգարիտներ։ Վարպետի աղջիկը դուրս է վազում հարևաններին իմաց անելու, բայց իսկոյն գլորվումէ նոցա հարուածից, գողերը տունը սըրբելով փախչում են։

Այս բանի առաջն առն'լու համար ոստիկանութիւնը հետևեալ կարգադրութիւնն արաւ, որ իւրաքանչիւր գիշեր հերթով ամեն տանից մի մարդ ման գայ գիշերապահների հետ։ Մենք կարծում ենք, որ դորանով էլ հազիւ կարելի լինի գողութեան առաջն առնելու քանի որ տեղի ունի տակաւին այն առածը, թէ «գողն որ տանիցը եղաւ, եղն երդիկից կը հանեն»։

— Մեզ հաղորդում են Մեծ—Շուլաւերից, որ Նորերումս մի քահանայ մկրտելով իւր ժողովուրդից մինի երեխան, պահանջում է յայտնի կնքադըրամը. պակասում է 10 կոպէկ. քահանան չարանումէ մինչև այն աստիճան, որ չէ թոյլատրում դուրս տանել երախային եկեղեցուց, յառաջ քան չէր ստացել լրացուցիչ արծաթը. . . Հաւատա՞նք թէ ոչ։

— Նոյն տեղից մեզ հաղորդումեն, որ մեծ պասին մի քահանայ հենց որ սկսում է քարոզ տալ, ժողովուրդը մի առ մի դուրս է գնում եկեղեցւոյ։

— Մեզ հաղորդում են Ստաւրապօլից, որ այն տեղ Հայոց երկսեռ ուսումնարանաց հոգաբարձութիւնը և բարեգործական ընկերութեան կառավարիչները այդ ուսումնարանների վիճակը բարելաւցնելու համար վաճառականաց ժողովարանում փետրվարի 10 ին երեկոյեան պարահանդէս յօրինեցին, ուր բացի Հայերից կային և Ռուսներ։

Այս պարահանդէսի ժամանակ հայ տիկիններից մի քանիսը յօրինել էին վաճառանոց, ուր վաճառում էին զանազան մրգեր։ Պէտք է ասել, որ հայ տիկինները շատ գեղեցիկ վերջացրին իրենց պտղավաճառութիւնը և ժողովուրդը շատ բաւական մնաց թէ հայկական պարահանդէսից և թէ հայ տիկինների յօրինած վաճառանոցից, որոնցից ժողովեցաւ 807 ռուբլի. հանելով ծախսը մնաց 526 ռուբլի։ Այս գումարից Ստաւրապօլաբնակ հայ աղքատաց բաժանվեցաւ 100 ռուբլի իսկ մնացեալ 426 րուբլին յանձնվեցաւ տեղւոյս Հայ ուսումնարանաց գանձապահին 'ի գործ դնելու յօգուտ երկսեռ ուսումնարանաց Հայոց Ստաւրապօլու։

(1) Սա այն վարպետն է որ ունի մի Օրիորդական ուսումնարան։

ԱՐԴՈՒԻՆ

(Թղթակցութիւն Մեղու Հայաստանի լրագրի)

Լոռու գաւառի գեղեցիկ գիւղերից մէկն է Արդուին, որ պատած է անտառախիտ լեռներով, որք ձևակերպում են Արդուինի մի կաթսայ, որի միջով անցնում է մի քաղցրահամ ջրի առուակ, որը գարնանային ժամանակը բաւական մեծանում է և շատ արագագնաց է և չնայելով, որ շատ փոքր է, մարդիկ չեն կարողանում անցնել արագագնացութեան պատճառով։

Գիւղիս դիրքը բաւականին գեղեցիկ է, օդը առողջարար, գարնանային ժամանակը գեղեցիկ տեսարան է ներկայացնում։ Սորա շուրջը ձգվում են պտղատու դաշտեր, գեղեցիկ արտերով և ծաղիկներով։ Արդուին բաղկացած է տասն և չորս տանից, որք շինած են հասարակ քարերից։ Տների դարսողութիւնը խառնափնթոր է։

Այս տեղի բնակիչները բոլորեքեանք Հայեր են, որոնցից հինգ տունը՝ ազնուական Բալանդարեանք են իսկ իննը տուն հարկատուք։

Հողը պատկանում է փալանդարեանցներին և Լորիս Մելիքեաններին։ Ունին մի եկեղեցի, որի մէջ թաղած է Ս. Յովհան Օձնեցու մարմինը. այդ պատճառով էլ եկեղեցին կոչվում է «Յովհաննէս Օձնեցի։»

Բնակիչները պարապում են երկրագործութեամբ և պարտիզպանութեամբ։ Արդուինի բերքերն են ցորեն, դամբուլ, իսկ խնձորը, հաճարը, հոնը, կաղինը՝ բուսանում են վայրենի դրութեամբ։ Ժողովուրդներից շատերը աղքատ և տգէտ դրութեան մէջ են։

Յովհան Օձնեցու մասին մի քանի աւանդութիւններ են պատմում՝ իբրև թէ մի անգամ, սա սուրբ պատարագի արարողութիւններ կատարելիս լըսում է մի ձայն դրսից, սորա մօտ լինում են եօթն աշակերտներ, ուղարկում իւր աշակերտներից մէկին, որ տեսնէ ի՞նչ է, այն ուղարկած աշակերտը այլ ևս չը վերադարձաւ. յետոյ միւսին ուղարկեց, նա ևս նոյն կերպով — այսպիսով եօթն աշակերտներին ուղարկեց և յետոյ ինքն է գնացել և տեսել է մի ահագին օձ, որ կլանել է աշակերտներին և իրան էլ կամենում է, բայց Յովհան Օձնեցին ասել է, «տեղըդ ու տեղդ քար դարձիր և որ տեղ գաւազանս խփեմ ջուր դուրս գայ»։

Այս խօսքերի վերայ իբրև օձը քար է դառնում և որ տեղ խփում է իսկոյն ջուր է դուրս գալիս։ Այս աւանդութիւնը ժողովրդոց արտումը աւելի տպվում է՝ որ եկեղեցւոյ դէպի արևելք գտանվում է մի ժայռ և այս ժայռի ստորոտին կպած է մի սևագոյն ոլորմոլոր քար, որից ջուր են բղխում, սորան կարծում են իբրև մեր վերոյիշեալ օձն է, իսկ հանդէպը գտանվում է մի մեծ քար, որին ասում են որ վերոյիշեալ աշակերտաց գերեզմանն է։ Այս ոլորմոլոր քարին այնպէս հաւատում են, որ մի ուխտաւոր եթէ գնայ եկեղեցին, անպատճառ պէտք է գնայ այն օձի վերայ մոմ վառէ և ջրից երեսին քսէ։

Այս եկեղեցին մեծ նշանակութիւն ունի ժողովրդոց մէջ։ Սորա տօնի ժամանակ զանազան երկիրներից գալիս են մեծ բազմութեամբ, այնպէս որ անտառը լիքն է լինում ուխտաւորներով։

Գ. Շահվերթեանց

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԷ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթաատա Բէնճճէմալիհ բասմախանէսի
Ն. 29 իրսի խանընտա